

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek),
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

SZOMBAT, 1944 FEBRUÁR 5
73. évfolyam 29. szám

Előfizetésben:
Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

Atalakítják a francia kormányt

Bécs, febr. 4.

Berlinben a Wilhelmstrassen ügy nyilatkoztak, hogy tudnak a francia kormány átalakításáról. Arról azonban semmit sem mondtak, hogy mikor kerül sor az átalakításra és milyen tarcákat érint a változás.

A pápa nem nevez ki új biborosokat

Vatikánváros, febr. 4.

Milanóból közlik, hogy Vidal Baraquel biboros elhunytával a hetven biborosi székből jelenleg csak negyvenöt van betöltve. XII. Pius pápa, aki még nem nevezett ki egyetlen biborost sem, hír szerint elvi politikai megfontolásból a háború idején eltekint új biborosok kinevezésétől.

Elégedetlenségek Argentínában

Bécs, febr. 4.

Zürichből jelenik, hogy az új argentinai munkaügyi miniszter a munkásmozgalom 48 vezető személyiségét internálótáborba helyezte, mert a legnagyobb konzervdobozgyár munkásai kikényszerítették az üzem beszüntetését. Híre jár, hogy az ország öt vagy hat főiskoláját is bezárták.

Roosevelt tárgyal

Lisszabon, febr. 4.

Lisszabonból jelentik, hogy Roosevelt elnök fogadta Halifax lord angol nagykövetet. Az elnök a nap folyamán előzetesen már megbeszéléseket folytatott Stimson hadügyminiszterrel és King tengerenggyal.

Infláció Délolaszországban

Velence, febr. 4.

Délolaszországból érkező jelentések szerint, oda nagyobb olasz bankjegyszállítmány érkezett repülőgépen Amerikából. A bankjegyeket a megszálló hatóságok utasítására az Egyesült Államokban nyomták. Gazdasági körökben attól félnek, hogy az idegen lírabankjegyek behozatala még jobban megrendíti a megszállt olasz területek amugyis meglehetősen gyenge lábón álló gazdasági helyzetét.

Bajok az olaj körül

Madrid, febr. 4.

Washingtonból közlik, hogy Ralph Davies, az amerikai olajgazdaság helyettes biztosa bejelentette a Földközi-tenger felé irányuló amerikai olajszállítások beszüntetését. A földközítengeri haderők olajszükségletét ezentul a Perzsa-öböl környékén lévő olajmezők terméséből kell fedezni.

Dnjepropetrovszknál súlyos harcok folynak

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Mialatt a német csapatok a nikopoli hidfőnél elhárították a szovjet helyi támadásait, Dnjepropetrovszknál délnyugati térségében a német csapatok súlyos védelmi harcokban állanak az ellenség előretörő páncélos kötelékeivel.

Kirovograd és Belaja-Zerkov közötti harctérségben egy német támadócsoporthoz csatlakozásba jutott az ellenség heves ellentámadásával.

Pripjed déli mocsaras térségében Sepetovnál összeomlottak a szovjetcsapatok ismételt támadásai. Tovább északnyugat felé elkeseredett harcok után Rovno és Luzk helységekre föladásra kerültek.

Pripjed és Berezina között, valamint Vitebszknál északnyugati térségében, ahol a szovjetek újból megkezdték támadásukat, a német csapatoknak tegnap, élénken váltakozó harcokban, újabb védelmi sikert eredményeztek.

Az Ilmen-tó és a finn tengeröböl között a német hadosztályok továbbra is súlyos védelmi harcokban állanak. Különösen Novgorodtól nyugatra, ahol a németek sikeres ellentámadásban 22

szovjet páncélost löttek szét és keletre, az ellenség folytatja erős támadásait.

Délolaszországban az ellenség a Nettunó hidfőből tegnap néhány helyenkénti támadást intézett az északi arcvonal ellen.

Összevont német támadások az ellenség tegnapi támadásainak eredményét megsemmisítették.

A déli arcvonalon a cassinói hegytömbnél elkeseredett viadal folyik. A terepet uralgó magaslatok, szilárdan német kézen maradtak. Mindkét harcfél oldalán súlyos volt a veszesség.

Az arcvonal többi részein a nap csendben telt el.

Néhány angol repülő elmúlt éjjel bombát dobott Németország nyugati és északnyugati területére.

Az amnesztia hatása

Zágráb, febr. 4.

Az új horvát hadügyminiszter a nyilatvánossággal közölte, hogy a kegyelmi rendelet kiadása óta eddig közel 1500 partizán jelentkezett a hatóságoknál. A megtért partizánok a teljes hadfelszerelési tárgyakat is beszolgáltatták.

A partizánok elleni harcokról a miniszter úgy nyilatkozott, hogy a partizánok az elmúlt hónapban 20 ezer embert veszítettek. A német és horvát hadsereg a tisztogatási munkát nagy erővel folytatja.

Bosszuvágyuk telhetetlen

Stockholm, febr. 4.

A világrend felforgatására és a világhatalom megszerzésére tömörült zsidó összeesküvők aknamunkájukat újabb térre is kiterjesztették. Átkos munkájuknak eddigi főcélja elsősorban Németország elpusztítása volt. Roosevelt védnöksége alatt, most kiadták a jelszót: Japánt is teljesen tönkre kell tenni és azzal együtt a Nagykeletázsia eszméjének kiirtását is tervbevétték. Az USA kormány és függeléke a zsidó összeesküvők, kimondták az ítéletet: „Japánra igazságos, de könyörtelen békét kell rászabni.” Ezalatt azt értik,

hogy Japánt közgazdaságilag teljesen lehetetlenné kell tenni. Nagyiparát szétrombolni. Hadi és kereskedelmi hajóit elkobozni. A mezőgazdaságot azonban meghagynák nagykegyesen, hogy az ország népét élelmezhesse. És így tovább folynak a bosszuvágytól tuftutott tervezgetések.

Japán részen bizonyos sajnálkozással mosolyogják le a naiv judeo-nyenkee homokfutókat. A tervek a megvalósulástól olyan távolnak mondják, mint a hold égieste a földtől. A japán hadsereg pedig gondoskodik arról, hogy kitűzött céljukat el ne érjék,

Indus hajómunkások sanyargatása

Genf, febr. 4.

Az angol hajóvállalatok és hajósgazdák egyre szigorubb rendszabályokat léptetnek életbe a békétlenkedő indus hajómunkások ellen. Emiatt a zavargások, különösen London kikötőiben napirenden vannak. A békétlenségnek az a magyarázata, hogy az indus munkások havi bére 7 font és 7 silling. Ellenben az angol munkások 24 font és 10 sillinget kapnak ugyanazon munkáért.

Az indusok ezért sorba elhagyják a hajósgazdákat, a kikötőkben ügyelnek és nem hajlandók olyan vállalatnál munkába állni, ahol éhbéért dolgoztatják őket. A hatóságok most különleges rendszabályok alkalmazásával akarják az indusokat munkára szorítani.

Népünk és dalunk...

Népünk a lelke mélyén éli és őrzi és drága örökségként adja apa a fiának szívük hamvas frissességét, kiapadhatatlan életszerelmét: népdalainkat. Erdőre, mezőre, hegyekre, völgyekbe énekeskönyv nélkül jár népünk és mégis hangos az énektől erdő, mező, hegy és völgy. És egészen bizonyos, hogy ha valami okból valamennyi énekeskönyvünk is megsemmisülne, dalaink nem vesznének el. Népünk ajkán új életre kelnének ugyanolyan megkapó elevenséggel, lelkünkben fakadó könnyes-kacajos drága zengéssel, lélektől-lélekig gyuló magyaros tüllel. Népünk lelkéből a dal soha se apad ki. Történelmünknek nem volt egyetlen szaka sem, bármilyen elnyomás is nehezdedt ránk, hogy dalunk elhalgatott volna. Mert soha se szűntünk meg szeretni az életet és pedig úgy, ahogy ezt legbensőbbben megérettük ösidők óta. Népdalaink sajátos dalok. Minden más nép dalaitól megkülönböztethetők. A felettünk lepergő évszázadok hatása, métegy nélkül multak el dalaink felett. Ősi érzélemvilágunk nem változott meg. Megállotta helyét változatlan szépségében, tüzeiben és erejében.

Nincs az életnek egyetlen mozdulata sem, amit népünk meg ne énekelte volna. Még pedig eredeti, sajátos módon. Ugy, ahogy csak a mi népünk érez és gondoskodik, ahogy csak mi érezzük föl az életet. Népdalaink a mi sajátos életformánkat tükrözik fényvel, hévvel, nem lankadó életbirodalommal. A mi dalaink valóban népdalok. A néphez kötött dalok. A nép dalolta őket és ő őrízte meg, mint lelke kincsét, a szülő örömeivel és fájdalomával. Népdalkincsünkben együtt él a hősi magyar századok szelleme az ősi faji ünnepek tűzével és a középkori keresztény himnuszok magasztos áradásával. Senki sem beszélhet magyar műveltségről, nemzeti önismeretről, ha maradék nélkül nem ismeri népi lelkiségünk legbensőbb elemét, a magyar népdalt. Népdalaink népünk egész lelkivilága: a teljes és oszthatatlan egész magyar nép. Aki a magyar népdalt nem ismeri, önként zárja ki magát a nemzet nagy közösségéből, mert ez az a közösség, ahol egy érzésben találkozik az egyszerű pásztor a nemzet bármely nagyjával!

Igen, ez a népdalok, a mi szépséges, napot, csillagot, hegyeket és vizeket, lehulló levelet, nyíló virágot, sirdombot és szerelmet, anyát és mostohát, szentet és hontalant, hőst és elesettet, gazdagot és szegényt életbe szobrosító, csodálatos sejtések csillogó éppalástjába öltöztető népdalaink igazi jelentősége. Egy nép, a mi népünk szól velük és általuk a világhoz — az egész magyarság élő lelkével. Népdalainkban benne van minden magyar, élő és holt és benne van az eljövendő magyarság is, akik e dalokon át eljegyzettjei az örök magyar életnek. Ha van messzire szakadt magyar, ki már nyelvünket se éri egyszerre a mienk, amint megérinti az ősi, örök magyar dallam, az egylélek csodálatos, örök egy-

gyökerű lélegzése. Könnyes szemmel, zokogó ujjongással borul a csillag-sugaras magyar utra és néma ajkán megérzi a soha sem izlett szokat. Ráismer a Tiszaparra, a Maros kanyargó vizére, virágos, pántlikás lányokra, bokrétás deli legényekre, árvalány-hajas szerelemre, halálos hűségre, hősi becsületre, égis röpönő szent megindultság büszke emberségére. Hallja az aratók dalát, érzi a jószagu mezőket, a lángsugaru nyarat, a haszástot, a kenyér drága ízét, az anyja hervadhatatlan melegét... rátalál önmagára.

Örök emlék, hazahívó vágy, meg-nemesítő érzés minden népdal. Mind-egyik egy-egy kivételes kelyhű virág, feledhetetlen illat, élő csoda. Önálló létünk daloló hirnöke. A magyar sors összetartó kelyhe, amelyből elemi erővel árad önbizalmunk és a feladat, hogy a közös lélek ölelésében egyik maradjunk. Gyönyörködött és gondolkodtat, szórakoztat és oktat, mesét, költészetet áraszt és hitet sugároz. És nagy-nagy történelmi bölcsesség fénylik fel belőlük: csak a saját lelkeségünk megtartásával, annak erőinek teljes felvirágoztatásával teljesíthetjük magyar feladatunkat! Csak a lelki adottságaihoz hű nép számára adatik meg az élet. Amely nép ezt nem érti. az elpusztul.

Népdalainkban a magyar lélek dalol. S úgy vigyázzunk rá, még a legkisebb dalra is, hogy nélküle életünk megszakadna!

Kristály István.

Ausztráliai kormányzóválság

Ankara, febr. 4.

Camberrai hír szerint az ausztráliai kormány igyekszik megnyerni Londont annak a gondolatnak, hogy Ausztrália jelenlegi főkormányzója utódjául a gloucesteri herceget, az angol király fivérét nevezze ki.

Aranyláb-valuta

Genf, febr. 4.

Csicsulin, a Szovjet-Unió pénzügyi biztosa már megkezdte tárgyalásait Washingtonban Hull alelnökkel és Morgenthau pénzügyminiszterrel.

Hull alelnök a nyilvánosságának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a tárgyalások kedvező mederben folynak. Az első eredmény állítólag az, hogy a Szovjet-Unió hajlandó az „aranyláb“-valutára áttérni és így az orosz valutát az USA valutával összhangba hozni.

Tábornagyok fogadása

Stockholm, febr. 4.

VI. György angol király kihallgatáson fogadta Eisenhower és Montgomery tábornagyot, akik az inváziós hadsereg helyettesével és a légierők vezérkari főnökével jelentek meg a király előtt.

Bulgária iparágai

Szófia, febr. 4.

Hivatalos megállapítás szerint Bulgáriában kerekben 100 az elismert kézműiparágak száma. Régebbi statisztika szerint volt közel 72 ezer önálló kézműiparos mester, 3 ezere fölül nem önállóított mester, 22.677 képesített segéd és 29 ezer tanonc. Az önálló mesterek száma ma megközelíti a 87 ezret. A kézműiparosok családtagjaikkal együtt Bulgária lakosságának 14 százalékát képezik.

A bolgár kézműipar a kivitelben is lényeges részt vesz. A nemzetjövődélem 7-7 százalékát élvezi. Egyelőre csak az utánpótlás ütközik nehézségekbe, ami leginkább a mostani háborús helyzetben leli magyarázatát.

Bánát magyar irodalmából egy élni akaró, különös, csodálatos faj lelkiismerete szól

A világ egyetlen magyarlakta részét sem érte és éri annyiszor a nivoltanság és történelmi tudat hiányának vádjá, mint Bánátot. Még a délszláv uralom idején Bácska szerette hangsúlyozni szellemi fölényét. Sokszor kínálkozott alkalom az összehasonlításra és ilyenkor — nem ritkán — a mérleg, ha nem erősen, de Bánát felé huzott.

Január 17-én Bánát magyar tollforgatói reprezentatív est keretén belül mutatkoznak be a nagyközönségnek. Ez alkalommal természetesen nem lehetett valamennyi tollforgatót felvonnatni írásaival. De az elhivatott előadókat sem lehetett mind sorompóba állítani. Az írók bemutatkozásával kapcsolatban felvetődött a most élő magyar írók közül, akiket szerte a nagyvilágon ismernek kik Bánát szülőit. Elsősorban meg kell említenünk Herceg Ferencet, akinek történelemszemlélete optimisztikus, de távol áll minden sovínizmustól. Soha nem ragadja el a szenvedélyesség páthosza, mégis minden sorából kiérezzük: olyan íróval állunk szemben, aki nem csak teljesen magáévá avatta a magyar sorsot, hanem annak ihletett hirdetője is. A másik nagy magyar író Pálfiné Gulácsy Irén. Lázárföldön született 1891 szeptember 9-én. Atya Gyulácsy Endre, állomásfőnök, született Aradon. Anya Gabányi Ilona, született Budapesten. Gulácsy Irén 1909-ben lépett házasságra a szegedi belvárosi rom. kat. templomban Palfi Jenővel. Érdekes, hogy a nagy magyat író, aki Bánátban született és az Alföld nagy metropolisában talált élete párjára eddigi írásaiban és megnyilatkozásaiban sohasem említette bánáti származását. Gulácsy Irén komoly írói tehetség, céltudatos művészi akarat emeli ki a szokványos szorakoztató női írók közül. Nem riad vissza nehéz problémáktól. Regényei Erdély hősi multját idézik elő. Bánát földjén élő íróink igyekeznek nem méltatlan tanítványai lenni a két nagy magyar írónak és febr. 17-én bizonyosságot is szolgáltatnak róla.

Bánát az idők folyamán csak adott a magyar családnak értékeket. Ha a széles bánáti utakon fel-fel tűnt egy tehetség, úgy a nagy városok fénye és ragyogása, könnyebb megélhetési lehetősége magához tagadta.

Nehéz Bánátban dolgozni, alkotó munkát végezni. Már a földműves munkájánál nyilatkoznak meg az összes nehézségek. Az átláthatatlan bánáti por mindenki tüdejére ránehezedik és a hűvösebb időszakokban feneketlen sárrá lesz, amely minden haladást gátol, visszahuz. A történelem folyamán azt látjuk, hogy a Dunamedencének ez a része az, ahol a létért való

küzdelem állandó. Maga a földművelés harcot, megnevezendő küzdelmet jelent a természettel. A földművesnek sohasincs kedvező időjárása, vagy sok, vagy kevés a csapadék, de ideális időjárás nincs. A bánáti lakosok kivétel nélkül a mindennapi kenyér elszánt, bátor és elhivatott védői. De nem csak ekével és kapával a kezében állja meg a bánáti magyar helyét, hanem szellemi téren is látjuk minden pozícióban, ahol a magyarság sorsát intézik.

Az írói estén említsük meg Kristály Istvánt, a föld, a falu nagy szerelmest, ismerőjét legelhivatottabb bánáti tolmácsát. K. Végh Vilma nemcsak legizmosabb drámaírónk, hanem elbeszélő, akinek mondanivalói vannak. Dániel Gy. László Bánát multjának nagy ismerője. Becskerek Szabó György, Korom Tibor a két fiatal sokat ígérő tehetség, akiknek értékes és megszervezendő mondanivalójuk van. Legnagyobb bánáti előadónk Bánd Anna, aki már messze Bánát határán túl is megbecsülést szerez tehetségeinknek. Falvay Mihály is helyel-közel bánátiak számíthatjuk, aki minden tudását és tehetségét a bánáti zene-művészet nivójának emelésére szenteli. Láng Imre legképzettebb zenésznünk és sok valamint nagy sikert elért zeneszerzőnk. Vitkay és Ambrus, nem ismeretlenek sem mint előadók, sem mint zeneszerzők és a nivósnak ígérkező műsor oszlopos tagjai. Nappholz Tibor a cselló nagyíró művésze, aki már idegen kontinenseken is megcsillogtatta a bánátiak tudását. Köllő Sándor legjobb bánáti hegedűsünk egészíti ki a művészi előadó gárdát.

Fejezzük be cikkünket a Hit szavával. Európa nagy válságban vajudik, új barbarizmus pusztító orkána söpör végig országokon, világrészeken. Az új hódítók repülőgépeken száguldanak, felrázó szavukat a rádió közvetíti egyszerre millióknak. S a Bega mentén él egy maroknyi kis nép, magányosabban mint valaha. Megélt ezer év óta, vajjon ez a már-már feltornyosuló vihar lesz-e elmulásának könnyűlatozója? Hiszük, hogy nem. A magyar nép pusztul és veszít, de a Magyar Szellem él és ujja a jövőbe mutat. Jeleit látjuk egy új szintézisnek, melyet az irodalomban tükröződő lélek indít meg, hogy áthasson népet, egy-ségbekovácsoljon társadalmat. A magyar irodalom ezer év óta teljesítette nemzetnevelő, nemzetmentő hivatását. Teljesíti most is. Csak ne legyen hangja pusztába kiáltó szó, ne nyomja el motorok berregése, jazz-zene disz-harmoniaja, sportfanatikuskok üvöltése. Figyeljünk rá! Egy élni akaró, különös, csodálatos faj lelkiismerete szól belőle.

HIREK

Vasárnap	Jan. 31 nap
30	Kat. B4. Martina sz. Prot. B4. Győző
Hétfő	Kat. Bosco sz. János Prot. Virgília
31	
Kedd	Febr. 29 nap Kat. Ignác pk. vt. Prot. Ignác
1	
Szerda	Kat. Gyertyaszent. Prof. Karolin
2	
Csütörtök	Kat. Balázs pk. Prot. Balázs
3	
Péntek	Kat. K. András pk. † Prot. Veronika
4	
Szombat	Kat. Ágota sz. vt. Prot. Ágota
5	

Időjárás: Enyhe csapadékos. Január 30-án a nap kel 7:14 és nyugszik 16:42, február 5-én 7:07 kel és 16:50 órakor nyugszik. 14 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 1-én 8 óra 8 perckor. Holdtölte 9-én 8 óra 29 perckor. Utolsó negyed 17-én 8 óra 42 perckor. Újhold 24-én 2 óra 59 perckor.

Ma a Czikajló gyógyszer-tár Gőringgasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszer-tár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Jasznic Milán, lakik Horthy Miklós ucca 28. szám alatt.

A BMKSz nagybecskereki fiókjának választmányi ülése. A BMKSz nagybecskereki fiókjának választmányja 1944 február 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja XXVI-ik választmányi ülését a Szövetség Centrál-szállóbeli helyiségében a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1944. január 9-iki választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Esetleges indítványok és kérelmek. A választmányi ülésen az alapszabályok szerint csakis a választmányi tagok vehetnek részt.

Teadélután. A BMKSz nagybecskereki fiók második munkaszabályának Női Tábor vasárnap délután, 4 órai kezdettel a Micskei telepi helységeiben teadélután rendez, melyen minden BMKSz tagot szívesen látnak.

JEGYEZZ SZÖVETKEZETI ÜZLETRÉSzt
Magyar kötelességednek te-szel eleget.

Adományok a bánáti egyetemi hallgatók részére. Az anyaországban tanuló egyetemi hallgatók részére újabban a következő adományok folytak be: Kovács István prelátus ajtonymonostori apát 1000, Bába József 300, a BMKSz nagybecskereki fiók Ifjúsági Szakosztálya 5000, Horváth Sándor igazgató évi felajánlásának február, március, április, május havi részlete 10.000 dinár.

Napraforgótermelő!

113

Bejelentted-e már községedben az 1943. évi termésed után járó olajigényedet?

Ha nem, úgy tedd azt rögtön!

Az összes bánáti községek 1944 február 10-ig kötelesek az olajkiutalása céljából bemutatni az egyes háztartások jegyzékeit mellékletekkel együtt a hivatalosnak.

Allat-, tej- és zsírközpont, olajosztályánál,
Belgrád, Knez Mihajlova utca 35.

A határidő utáni bejelentéseket nem fogják figyelembe venni.

„Oelum“
Bánáti Olajmagvak R.-T.
Pancsova

Egy háborus esztendő a magyar politikában

A kormányvezető férfiak munkája békés esztendőkből is nehéz, de kétszeres felelősség sulyosodik vállalkra háború esetén. A mostani háború összehasonlíthatatlanul sulyosabb, a világtörténelemben eddig előfordult összes háborúknál és ez a háború, mint az erdőtüz, lassu alatomossággal közeledik Magyarország határai felé. Ebben a helyzetben kétszeresen megfontolandó minden tett, minden cselekedet, ami a felelős kormányvezető tényezőktől kiindul. A magyar kormány különös gondot fordít e nehéz időkben úgy bel-, mint külpolitikájára. A ránk kényszerült helyzetben szükség van a közvélemény teljes odaadására és megérő munkájára, mert csakis így vészelhetjük át sulyosabb megrázkódtatás nélkül az elkövetkező időket. Hogy mikor ér véget? még csak sejtteni sem lehet, de hogy a háború utáni időszak, ha rövid ideig is, sulyosabb lesz a mostaninál is az biztos. Erre az elkövetkező időre készül föl már most a magyar kormányzat és ebből a munkából ad ismertetőt az a kis ké-könyv, amely Tettek-tervek címmel jelent meg és amely a Kállay-kormány munkásságának és politikájának egy évi összefoglalóját adja.

Egy év munkaprogramjának elvégzett eredménye tárul eléünk, amely rendkívül gazdag. 1942 október 1-től 1943 szeptember 30-ig szakadatlan munkában telt el az esztendő és ez meglátszik minden vonalon. A háború ötödik esztendejében vagyunk és ha összehasonlítást teszünk a mult világ-háború negyedik esztendeje és a mostani között, feltűnően a mostani javára billen a mérleg és ez mind az ésszerű elosztás, a gondos előrelátás és a világos politikavezetés eredménye. A háborút ránk kényszerítették, ez nem vitás és mi ebben a ránkényszerített háborúban olyan politikát voltunk kénytelenek folytatni, amely rendkívüli áldozatokkal járt. A magyar nemzet az 1943-as esztendő folyamán erejéhez mérten óriási áldozatokat korozt: legjobb fiaink vérével és életével, gazdasági erőink megfeszítésével és sok lemondással adózott a fennmaradás és a jobb jövő parancsának. Többet áldozott a legfontosabbra, a magyar honvédségre, mint bármely előző évben; termelését csaknem teljes egészében a háborús szükségleteknek megfelelően állította át; közellátását új és a régebbi gazdálkodási rendtől eltérő módon — de mégsem erőszakosan — átalakította; a társadalom és az állam összefogásával nagy szociális és gazdasági segítséget igyekszik biztosítani a hadigondozottaknak és hadviselteknek. Mindezek óriási terhet róttak az amugy is tulterhelt kormányra. A belső elrendezés után közvetlenül a legfontosabb természetesen a minden rezdülésre érzékeny külpolitikánk, amelyre jobban kell vigyáznunk mindennél. Az az idő elmúlt, amikor lassabb időmenettel, nagyobb átgondolási lehetőséggel lehetett külpolitikát folytatni, ez azt is megengedte, hogy „egyéni” lehetett az akkori külpolitika, most ezt is hozzá kell szabni az idők zivatarához, amely pedig nem tűr meg lassu gondolkodást, halogatást, hanem villámgyors cselekedettel kell határozoznunk sokszor nagyon kényes lépésekben. És ebben a heroikus munkában is nagy-szerűen végzi a maga feladatát kormányzatunk külpolitikai szerve. Csak a nemrég mult napokban ismerte el a semleges országnak sajtóközvéleménye, hogy Magyarország a kismemzetek szószólója. S ez az elismerés egyaránt szól Kállay Miklós miniszterelnök bölcs vezetésével működő kormányzat mun-

kájának és magának a miniszterelnöknek világosan kifejtett s az eseményeket jól megvilágító beszédeinek.

A szerteágazó, fontos munkában, amit a magyar kormányzat végzett a két legfontosabb főtételt a magyar honvédség korszerű felszerelése és fejlesztése és a magyar életünknek legjobban megfelelő külpolitikánk követése, foglalta el. Emellett rengeteg belső tervet hajtottak végre, amelyek mind odairányultak, hogy a háború által kiköktentett egyensúlyt helyrebillentsék. Az általános gazdaságpolitika és adóztatás helyes megoldásával elérték, hogy államháztartásunk egyensulya szilárd alapokra helyeződött. A nemzeti vagyon és jövedelem biztosításával lerögzítették a vagyon értékét, a köztisztviselőkért és nyugdíjasokért hozott rendelkezések a nemzetnek legszélesebb rétegét hozták a megnehezült viszonyok egyensulyába. Az átmenetgazdaság előkészítésével már a jövőt készítik elő. A közellátás és árpolitika; a magyar gazdáért és a mezőgazdaságért; a kereskedelem és közlekedés; a magyar iparosért és az iparért; belügy- és szociális vonatkozású intézkedések; a magyar művelődésért; a nemzetvédelmi propaganda; a miniszterelnökségi és igazságügyi reformok, törvényjavaslatok és rendeletek mind, mind az egy éves mérleg gazdagságát bizonyítják. De a jövő évre tervbevett munka sem marad mögötte a már elvégzettnek. A magyar kormány rendületlenül dolgozik e vihartelt időben és kezét örködőn tartja az ország puzusán és a leggyorsabb intézkedéssel siet az ország bármely gyöngélgedő szervén segíteni.

Es a munkában gazdagon eltelt esztendő egységessé és erőssé kovácsolta össze a nemzetet, a defetizmus a lelkek betegsége, az idegek összeomlása, elferdülése, hála Istennek nem tapasztalható, ami pedig az elmúlt világ-háború negyedik esztendejében már nyíltan kirobban és tragédiába taszította az országot. Ma minden más és ez mennyivel megnyugtatóbb. Legszébben fejezi ki a mai helytállást Kállay Miklós miniszterelnök 1943 november 12-én elmondott beszéde, amelyből idézzük ezt a részt: „... A háború a gyengéket nemcsak a harc-téren söpri el, hanem az utána jövő időkben is. Erős csak akkor lesz, ha ezt tudja, ha ezzel szembenéz. S ehhez kettő kell: istápolni a háború adottságai között a rendelkezésünkre álló minden erővel a szegényt, a rászorultat, a gyengét és mert ma nem lehet, de csakis azért, holnapra készen lenni a teendők elvégzésére.”

Csuka Zoltán.

Házmesteri állást keres házaspár.

115 Cim a kiadóhivatalban.

Ujságkihordót és rikkancsokat keres a

„TORONTAL”

Sepp Kraft (Zápolya) utca 3. szám

Jó állapotban levő 119

zongorát megvételre keresek.

Aradáci utca 17. szám (Popics)

A BMKSz VI. mezőgazdasági osztályának közleményei

Gazdaköri közgyűlések

Gazdaköri közgyűlések. Tordán a Gazdakör január 42-én tartotta közgyűlését, melynek jelentései beszámolnak az eredményes működéséről, különösen a gazdak terményértékesítésének megszervezésének eredményességéről. A Gazdakör közel három és félmillió dinár forgalmat bonyolított le. Az új vezetőség a következő: elnök ismét Sándor Mátyás, alelnökök Barna Mátyás és Berényi Péter, titkár Tóth Antal és Csontfi József tisztviselők, péztárnok Kovács János, ellenőrök Szekeres János, Karácsonyi Mátyás, Krizsán András és Szalma János. Választmányi tagok: Csikós Antal, Klinecz József, Pálinkás István, Szekeres Antal, ifj. Szekeres Péter, Bába József és Pintér János.

Magyarszentmihályon a közgyűlés a következő vezetőséget választott mg: elnök Varga Mihály alelnök László Pál, titkár Tóth János, pénztáros Barsi István, ellenőrök Tápai István, Kállai Ferenc és Fülöp György. Választmányi tagok Gulyás János, Lázár János, Gulyás Antal, Szabó József, Tóth Mátyás és Restás Mátyás. A Gazdakör ez évben fokozott mértékben foglalkozni a termény értékesítéssel.

Törzsudvarnok: Január 23-án tartotta közgyűlését a Gazdakör, amely az elmúlt évben alakult és jelenleg 99 tagot számlál. Az elmúlt első évi működése eredményes volt és sikeresen szervezték meg a gazdak terményvásárlását. A következő új vezetőség került a Gazdakör élére: elnök id. Mazák Géza, alelnök Tóth József, titkár Pamer Sándor, pénztárnok Lábadi István, választmányi tagok: ifj. Pretz István, Csorba Ádám, ifj. Csikós András ifj. Huszta János, Rácz István, Kószó András, Szücs Mihály, Rácz Antal, Kristóf László, Papdi József, Szeles Sándor és Papdi Antal.

Gazdasági tanfolyam, melyeken Körmendi Árpád és Harmath Kajetan m. kir. gazdasági tanárok tartanak előadásokat a következő községek Gazdaköreiben lettek megtartva: Magyarcsérnye, Tóba, Törzsudvarnok, Torda, Törökbecse majd sórra kerül Beodra, Szaján, Padé, Tiszaszentmiklós, Csóka és Törökkanizsa.

Száritott répaszeletet igényelhetnek a Gazdakörök tagjaik számára. Az igényléseket a Gazdakörök azonnal írják össze és legkésőbb február 7-ig küldjék be Központi Gazdasági Szövetkezetnek, Nagybecskerek, Horthy, Miklós u. 2., telefon 277. A rendelhető legkisebb tétel 50 méter-mázsa.

Kultürest Szanádön. A szanádi ifjuság értékes műsorral kultürest rendezett. Előadásra került „A tavasz” című egyfelvonásos szindarabb, amelyben Garaba Veronka, Szabó József, Nagy Mária, Kovács János és Molnár István aratott jólmegérdemelt sikert. Nagy tetszéssel fogadta a közönség az ifjusági énekkar „Édesanyám kertjébe” és „Nincs szebb a magyar lány-nál” dalát Gördülékeny színjátszással ment a „Csete-Paté” háromfelvonásos népszimü. A darabban Juhász Mihály, Molnár Piroska, Kovács Erzsike, Juhász Antal, Molnár Maris, Zorád András, Sulder Ilonka, Szabó József, Kovács Bálint, Bálint Péter és Garaba Veronka tett tanúságot színjátszási tehetségéről. Az énekszámokat a Szanád vidéken híres száj harmonikás Gere Jóska kísérte szakszerűen Molnár István, a műkedvelő együttes avatott komikusa énekkel adta elő talpraesett tréfáit, amiben Zorád András volt a partnere. Az énektréfát négy-szer is meg kellett ismételni, annyira tetszett a közönségnek. Az anyagi és erkölcsi siker egyaránt kiadósnak bizonyult. A sok ideig árnyékban tengődött magyar néplélek szép és meghatározó kivirágzásáról nyújtottak egy csoporttal a szanádi leányok és ifjak. A kultürest létrejöttéért és rendezéséért elsősorban Jankovics Margit tanítónőt illeti az érdem és elismerés. A közönség a kultüresttel felejthetlen kedves emlékekkel gazdagodott.

Rendezte már előfizetését!

Uj légvédelmi mentőeszköz. A német légoaltalom állandó tökéletesítése keretében a légoltalmi mentőszervezeteket, most új készülékkel szerelték fel. Ez a készülék nagyon felerősíti a házromok alá eltemetett emberek kopogását és így lehetővé teszi, hogy még idejében kimentsék őket a romok alól. A készüléknek olyan hatalmas erősítő berendezése van, hogy a fal kaparását nagy távolságból is meg lehet hallani segítségével. Így még azokat is ki lehet menteni a romok alól, akik nem tudnak megmozdulni és csak ujjukkal kopogtathatnak a falon.

Fényüzési cikkek áresése. Törökországban hivatalos megállapítás szerint, a fényüzési cikkek ára átlagban 15 százalékkal csökkent. Az áresés különösen selyemárakban mutatkozott.

Milyen gyorsan beszélnek a különböző népek? Egy norvég pszichológus érdekes számításokat végzett arra vonatkozóan, hogy milyen gyorsan beszélnek a különböző népek. Arra az eredményre jutott, hogy legpergőbb nyelve a franciáknak van, akik átlagban percenként 350 szóttagot ejtenek ki. Utánuk következnek a japánok 310 szóttaggal. A németek 250, az angolok 230 szóttaggal szerepelnek a kimutatásban.

Iskolások munkaszolgálat. Bulgáriát ért terrortámadók idejére, további intézkedésig, bezárták az összes iskolákat. A kormány rendelete alapján a tanulókat, a szünet ideje alatt, be lehet állítani a munkaszolgálatba, a rombolások eltakarításánál.

Két forradalom

Udvarszálláson megalakult a Gazdakör, mint a Duna-Tisza-vidéki Gazdasági Egyesület 40-ik fiókjá. A Gazdakör céljaul tüzte ki, hogy összetartja a gazdákat a közös és eredményesebb munka érdekében, fejleszti azok gazdasági ismereteit tanfolyamok, előadások megszervezésével és gazdasági szakkönyvek beszerzésével, valamint megszervezi a termények közös szervezeti uton történő értékesítését és gazdasági szükségleteiknek közös beszerzését. Az új Gazdakör élére a következő vezetőség került: elnök Virág Gáspár, alelnök Virág Mihály 22, titkár Junigli István, ellenőrök Virág Lipót, Kucsera Gábor, id. Máté József. Választmányi tagok Kucsera István 16 és Halupka Károly 7.

Magyarországra szóló üzeneteknél

kérjük minden alkalommal a pontos címet is megadni (ucca, házszám, foglalkozás, kinél lakik, továbbá tanya, pusztá és utolsó posta) ugyanis az üzenet feladójának pontos címét, minderre azért van szükségünk, mert az illető címére egy lappeldányt küldünk, amelyben az üzenet van, külön árusításra oda lapot nem küldünk.

Az üzenet ára 10 szóig 80 dinár ebbe nem számítandó bele az ucca, házszám egyszóval a közelebbi cím, csak a név és város vagy község nevét ahová az üzenet szól, minden további szó 10 dinár. Kérjük az üzenetet minél rövidebbre írni.

A Magyarországra szóló előfizetéseket kizárólag csak Mara Jenő a Torontál budapesti képviselőjénél Budapest II. Fő ucca 8. II. emelet 2. lehet eszközölni. Az előfizetési óhaját vegyen bármely posahivatalnál kapható bianco csekklapot és azt töltsse ki megjelölve az 54.598 csekkszámot.

A vasuti menetrend

Érvényes 1943 november 1-től

Nagybecskererekről indul:

Belgrádba 6.24, 17.07.
Gyalára 18.20.
Csókára 10.21, 18.20 (Dragutinovo átszállás).
Kikindára 10.21, 18.20.
Versecre 3.42, 17.20.
Széchényra 3.42, 13.22, 17.20.
Jasa Tomity—Nincsitevo 3.42 17.20.
Knityaninra 2.52, 17.07.
Kláriára 6.10, 18.16.
Csősztelkre 12.56.
Szőregre 10.21.

Nagybecskerekre érkezik:

Belgrádból 9.48, 22.06.
Gyaláról 6.03.
Csókáról 6.03, 16.51 (Dragutinovo átszállás).
Kikindáról 6.03, 16.51.
Szécsányról 5.40, 9.05, 18.15.
Versecről 9.05, 18.15.
Jasa Tomityról—Nincsitevórol 5.40, 18.15.
Knityaninról 20.29, 9.48.
Kláriról 5.55, 19.26.
Csősztelkről 16.55.

A hüvösvölgyi villamos jóformán néptelen volt.

Az ut mentén fát loptak vacogó városi emberek. Lerongyolódott hivatalnokok, tanítók, asszonyok szedtek rőzsét az avarban. A hegyekben időnként lövések dördültek. Az elszéledő katonaság ezrei magukkal vitték a fegyvert és most szabadon vadásznak szerte-szét az országban. Vadászóktól népesek az erdők.

Villánkhöz értem. Körüljártam a magárahagyott házat. Még nem törték be. Az uccákon most ostort csavart a szél az őszi levélből.

Visszajövet ujságot vettem a villamos ablakából.

Olvasni kezdtem a déli lapot.

Belgrád... Eltűnt körülöttem minden. És az ujság nyomtatott betűin túl előjött messze emlékezetemből a szerb főváros.

Roszsul kövezett uccákon állatcsordák ügettek. Trágya, piszok, poloskák, ételhulladékok és legyek, kékfényű, nagy legyek.

Mialatt ott jártam, a magyar Országháza kellett gondolnom. A két épület a két nép multjának és kulturájának a vallomása. A mienk egy gótikus kővirágzás, mely oda ereszti le gyökereit a Duna medrébe, ahol zsongó fedelmi ágyban első honfoglaló ősünk, az az Attila alussza ezeröttszáz esztendő nagy álmát, akinek adót fizetett Róma és Bizánc.

Azóta, hogy ott voltam, sokat szenvedett a kis balkáni rezidencia. Mackensen és Kövess katonái jártak győzelemben a romok között. Most koldulva jár ott Károlyi és Jászi, a munkás és katonatanács kiküldöttjeivel.

Miért mentek oda? Miért éppen oda?

A hivatalos hírads szerint a francia tábornok fennhéjázó volt és kiméletlen. Átvette Károlyi memorandumát, hátat fordított és becsapta maga mögött az ajtót...

Kezemben táncolt az ujság, mialatt a memorandum szövegét olvastam. Hasonló okmányt emberek aját országukról még nem irtak soha. Fegyverszünetet mentek kérni a számunkra és ugyanegy lélekzetben vádat emeltek ellenünk az ellenség előtt: „Elnyomtuk a nemzetiségeket, zsarnokai voltunk a szabadságnak...”

Aki ezt az iratot megírta, az gyűlölvé hazudott, akik pedig átadták, azok vagy hülyék vagy gonosztevők.

Franchet d'Esperay, a régi comtéi nemes, minden szavával arcúttotta Károlyit és kíséretét.

Vajjon Jászi semita fején és Hatvany faunszerűen zsidó arcán jártatta-e tekintetét, mikor azt mondta:

— Önök csak a fajmagyarságot képviselhetik, nem pedig Magyarország népét...

Franchet d'Esperay Szalonjki-ből érkezett repülőgépen Belgrádba a találkozáásra. Diszorséget állított a szállása elé. Diszbe öltözött, mellére tüzte összes kitüntetéseit és úgy fogadta azokat, akikről azt vélte, hogy Magyarország kiküldöttjei. Károlyi Mihály és társai sportsapkával, térdnadrágban és gamasliban jelentek meg. Mintha futball-mecsre mentek volna a Népligetbe. A tábornok meglepetve mérte végig a társaságot. Rideg és lenéző lett. Kezet nem adott senkinek, összefonta mellén a karját. Kezdetben megütközéssel, majd ironikusan hallgatta végig Károlyi tökéletlen beszédét. Miután pedig átvette a Magyarországot vádoló memorandumot, melynek Jászi volt a szerzője, a lámpa fénykörébe állította a küldöttséget és figyelmesen megnézte egyiket a másik után.

— Vous êtes Juif? — kérdezte Hatvanytól, aztán Jászira pillantott, aztán Károlyira:

— És maguk is zsidók?

Leplezetlen ellenszenv tükröződött az arcán, mikor Károlyi, mint a forradalom vívmányait bemutatta neki a munkás- és katonatanács két kiküldöttjét. A katonatanács képviselőjének, Csernyák századosnak, kérdőn mutatott a gallérjára, melyen hiányzott a rangjelzés „Vous êtes tombés si bas?” — bólintás helyett gőgösen hátralökte a fejét, sarkon fordult és otthagya őket. Elment ebédelni tisztjeivel anélkül, hogy meghívta volna a küldöttséget, pedig, mint ők mondják, az asztal számukra is terítve volt.

Az öndelegátusok elképedve meredtek egymásra. Hogyan fogják ezt bejelenteni az elbolondított és megcsalt országnak, melylyel Károlyi és sajtója hosszú hónapokon át elhitette az „entente-összeköttetések” és a „jó béke” meséjét?... Ijedtükben egymást okolták és valamelyik azt mondta Károlyinak: „Pesten úgy ünnepeltek, mint egy félistent és most úgy bántak veled, mint egy kutyaival...”

Károlyi és társai aznap éhen maradtak Belgrádban, Franchet d'Esperay tábornok pedig, miután megebédelt, tábori egyenruhába öltözött és kemény szavak kíséretében átadta a deputációnak a szörnyű, lealázó fegyverszüneti feltételeket.

Ez történt Belgrádban november 7-én. Egy nappal később a Keleti pályaudvaron összegyűltek a kormány tagjai a delegáció ünnepeles fogadására. Károlyi Mihályné, Jászi Oszkárné és a többi „forradalmi nő”, mint ahogy ők magukat nevezik, szintén ott voltak. De az ünneplők hiába vártak.

Károlyi és kísérete félt... A ferencvárosi kis pályaudvaron megállították az udvari vonatot, suttymban kiszálltak s a rosszul világitott állomáson hamarosan elszéledtek.

Hátsó ajtón így szöktek be a belgrádi szégyennel a megcsalt városba.

(Folytatjuk).

Rádióműsor

Budapest I. állandó hétköznapi műsorszámái

6.00 „Üzen az otthon”. A Vöröskereszt bajtárs rádiószolgálat. — 6.25 Ébresztő. Torna. — 6.45 Reggeli zene. — 7.00 Hírek. Közlemények. — 8.00 Hírek német, román, szlovák ruszin és szerb nyelven. — 8.35 Délelőti muzsika. — 10.00 Hírek. — 11.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. — 12.00 Fohász. Himnusz. — 12.40 Hírek. — 1.30 Honvédeink üzenek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. — 2.30 Hírek. Műsori mertetés. — 4.45 Időjelzés Hírek. — 6.50 Hírek. — 9.40 Hírek. — 11.45 Hírek.

SZOMBAT, FEBRUÁR 5

Budapest I.

10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar. — 11.15 Illiczy László szalonzenekara. — 11.40 A matyok himzöművészetéről. Előadás. — 12.10 Rendőrzenekar. — 2.00 Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál. — 3.00 Bábjáték. Közvetítés. — 3.25 Szórakoztató zene. — 4.25 Az érelmeszesedés. Előadás. — 5.00 Tessék választani. Közreműködik Tornyi Aranka és Horváth Jenő énekegyüttese. — 5.35 Hangképek innen, onnan. — 6.00 Pénteken este, szombaton este... Nagy Izabella és Cseléyi József énekel, kísér Toki Horváth Gyula cigányzenekara. — 6.40 Külföldi tájékoztató. — 7.00 Strauss-est. Közvetítés a Vigadó nagyterméből. — A szünetben: „A konyát”. Előadás. — 9.10 Akiket mindig szívesen hallgatunk. Losonczy György csevegése. — 9.20 Végli Sándor hegedül. — 10.40 Nagy mesterek — örök művek.

VASÁRNAP, FEBRUÁR 6.

Budapest I.

7.30 Szózat. — Reggeli zene. — 8.15 Hírek. — 8.30 Őszinte beszéd. — 8.55 Anyák öt perce. — 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. — 10.00 Református istentisztelet a Kálvini-templomból. — 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi plébániatemplomból. — 12.15 Levente-műsor. — 12.55 Rádiózenekar. — 1.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés. — 2.00 Művészlemez. — 2.55 Anyák öt perce. — 3.00 a) Milyen takarmányt vessünk? b) Zöldsgétféléi szabadföldi korai természet. — 3.15 Tanczene a javából. — 4.25 Zenedulán a Hubay-palotában. — 5.05 Hírek. — 5.10 Rendőri őrjárat. Előadás. — 5.35 Magyar művészek a Magyar Vöröskeresztért. — 6.50 Hírek. — 8.00 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Puhár István. — 8.20 „Cárdás”. Részletek Buda Dénes operettjéből. Az összekötőszöveget elmondja Simor Erzsébet. — 9.30 Négyszemközt Ignác Rozsával a könyvtárszobában. Az irónóval beszélget Gecső Sándorné. — 9.40 Hírek, sporteredmények. — 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven. — 10.40 Magyar nóták. — 11.20 Táncoló billentyűk. — 11.45 Hírek.

Rádióhírszolgálat

Magyar hírek

7.15 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn). — 8.00 Olasz rádió 41, 25 rövid h. — 5.34 Pozsonyi rádió 760 méteren. — 6.00 Olasz rádió 41, 25 rövid h. — 8.15 től 9-ig Beszámoló hírek, Dunai német adók 325.4 m. (Brünn). — 10.30 Olasz rádió 47, 50 és középhullám 221, 263 méteren.

A szerkesztésért és kiadásért felel:

Üzvegy dr. Mara Jenőné

Uri (Herren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Becskekerek (Nagybecskerek)

Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.